

Marek Vácha

Nemocí stala se pravda

Cesta 2023

Poté, co v září 2023 vyšla tato kniha, citoval Marek Vácha v minulém *Universu* (4/2023) výrok „já už jsem přispěl“ (J. Gabbaina), aby naznačil, že už nehodlá po-

kračovat zejména v úvahách o tématu věda a víra. Tuto svou (zatím?) poslední knihu uzavřel kratičkou kapitolou s názvem „Nekrolog“. Popisuje v ní, jak redakční elév jistého katolického plátku dostal za úkol napsat nekrolog na MV, jehož však vůbec neznal. Tento Markův sebeironizující postesk je ovšem mimo realitu, žádný elév v žádné katolické redakci s takovou mírou ignorance přece nemůže existovat, neboť MV publikoval už více než třicet knih. Proč ale nekrolog a ten „sbohem a šáteček“ v *Universu*? Možná proto, že tato kniha cosi završuje a každopádně se odlišuje od těch předchozích.

Jde o texty, které MV napsal v post-covidovém období. Z části jsou to varovná sdělení, že mnozí lidé jsou zasaženi epidemií typickou pro dobu postpravdivou. MV trpělivě vysvětluje, jak se dobírají pravdy přírodní vědy. Přestože jde o těžko zpochybnitelné postupy, MV např. uvádí, že i mezi faráři lze narazit na covidového antivaxera, který na covid ovšem zemře, či na globálně vlivného filosofa autoritativně tvrdícího, že HIV nemá nic společného se sexem, aby však nakonec AIDS podlehl. Navrzení nového výkladu světa a zejména odvržení stávajících nepravd je někdy nadměrně složité, což MV ukazuje na procesu s Galileim, o kterém asi kdekdo slyšel (kdo by neznal „a přece se točí“), ale o jaké argumenty ve sporu Galilea s církevními představiteli vlastně šlo, většina z nás neví nic. MV vše

vysvětluje kromobyčejně jasně, uvádí mnoho dalších příkladů, v nichž se pravda kvůli lidskému selhání dostala do úzkých, a často je doprovází i odkazy na zdroje pro detailnější studium.

V další části textů vychází MV ze své farářské služby. Nevyhýbá se v nich apologetice církve. Kritikům vzdychajícím „nelíbilo se mi kázání“ vzkazuje „napiš lepší“. Zkrátka on, skaut a farář, přijal odpovědnost za církev a nevidí důvody, proč by ji neměli převzít i ti, kdo setrvávají u jalové kritiky, která se stejně mívá s pravdou o církvi. Říká, že „křesťanství je způsob, jakým je člověk na světě, křesťanství jsou oči, kterými svět vidíme...“ a „evangelizace není nic jiného než se naučit vychutnat si čokoládový fondant s vanilkovou zmrzlinou do poslední vteřiny“. Radost z křesťanství mu však nebrání v nastolování dalších závažných témat.

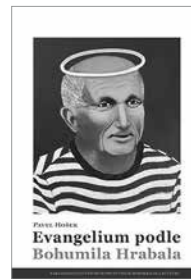
Jestliže počáteční texty jsou o tom, „jak pravdu mít“, v závěru jde o to, že „Pravda má nás“ (nikoliv pravda filosofická, nýbrž Pravda, z Jana 14,6–11). Jde o texty vyznavačské, které vrcholí v kapitole *Excurrendo*, v níž Marek neskrývá existenciální tíseň, která na něj doléhá z jeho celibátu. Tu tíseň vystihuje „výkřikem jednoho trapistického mnicha: Bože, jestli nejsi, vrátíš mi život?“. Nerozumíte? Inu nechte se vtáhnout do Markovy výpovědi a vemte si kapesník, protože bez zvlhlých očí ji nepřectete. Po *Excurrendo* stěží mohl následovat jiný text než ten zmíněný *Nekrolog*.

Vladimír Albrecht

Pavel Hošek

Evangelium podle**Bohumila Hrabala**

CDK 2024

Profesor religionistiky na ETF UK a kromě dalších funkcí i člen prezidia ČKA, přichází s dalším příspěvkem do své stále rostoucí řady knih,

v nichž se věnuje křesťanským aspektům díla některého z českých či světových literátů (Foglar, Tolkien, Seton, Lewis, chasidské příběhy). Všechny tyto knihy vycházely jak z odborného, tak z osobního čtenářského zájmu a snad až nadšenecké afilace k autorovi, jehož dílo se Hošek rozhodl podrobit zevrubnému průzkumu prismaticem svého křesťanského pojetí skutečnosti. Jeho čtivé sondy dokážou člověka nadchnout a přivést (či po letech vrátit) k dílům, která stále oslovují čtenáře řady generací. A nejinak tomu je u Bohumila Hrabala.

V tomto případě navíc na počátku objevování křesťanských aspektů díla jednoho z našich zásadních moderních autorů byl i zcela výjimečný objev několika hodin nahrávek Hrabalových adventních promluv na evangelické faře v Libici nad Vltavou z let 1981–84. Právě v těchto nahrávkách našel autor dostatečně silný klíč k fundované křesťanské interpretaci jak Hrabalova díla, tak jeho života, jenž mu byl, jak je obecně známo, zásadním zdrojem jeho literární inspirace. Hrabal měl schopnost nechat se okouzlit skutečností, prostým okamžikem, a Hošek ukazuje, jak dalece můžeme tento přístup ztotožnit s křesťanským pojetím světa, jak hluboce je „v Hrabalovi“ zakořeněna jeho křesťanská výchova. Hrabal nacházel posvátno v každodennosti a Hošek tuto dosud opomíjenou vrstvu Hrabalova díla vynáší na světlo světa.

Lukáš Jirsa